

uváží-li se zejména, že dle rozsudkového zjištění obžalovanému bylo v době, kdy maso ve svém stavení trpěl a ono oznámení učiniti opomenul, již známo, že maso, o němž dle dalšího zjištění rozsudkového věděl, že pochází z loupeže, jeho manželka Emma S-ová od L-a koupila, že tedy předsevzala čin, jímž za předpokladu, rozsudkem rovněž výslovně zjištěného, že totiž i jí původ masa toho byl znám, založena byla u ní skutková podstata zločinu podílnictví na loupeži, takže pro obžalovaného ani s hlediska ustanovení Šu 216 tr. zák. nebylo povinností, věc úřadu oznámiti.

Čís. 1272.

Pouze ten vyhovuje výzvě k rozchodu (§ 283 tr. zák.), kdo se na výzvu od davu ihned oddělí a z místa shluknutí se bez váhání vzdálí. Přečin Šu 283 tr. zák. nepředpokládá ani jednání vzpurné ani osobní výzvu k pachateli.

Ke skutkové podstatě přestupku dle Šu 312 tr. zák. se nevyžaduje urážlivý úmysl, nýbrž stačí vědomí pachatelovo, že svým jednáním zlehčuje veřejnou autoritu, kterou představuje napadená osoba.

(Rozh. ze dne 28. září 1923, Kr II 754/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 14. června 1922, jímž byl obžalovaný Karel Sch. podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle Šu 283 tr. zák. a přestupek podle Šu 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudek zjišťuje, že dne 28. října 1921 vyzvalo službu konající četnictvo větší dav lidí, který se byl shromáždil na náměstí v R. a v němž vrchní četnický strážmistr Jakub T. viděl také obžalovaného, by se rozešli, a že tomuto rozkazu na konec také bylo vyhověno. Nalézací soud neshledal v tom, že obžalovaný, jak se praví v rozhodovacích důvodech rozsudkových, s davem z náměstí do bočních ulic jen pozvolna ustupoval, skutkové podstaty přečinu shluknutí ve smyslu Šu 283 tr. zák. dle rozhodovacích důvodů proto, že obžalovaný sám zodpovídal se v ten smysl, že se na ono vyzvání četnictva vzdálil úzkou boční ulicí do horní okružní ulice a dále proto, poněvadž ani svědek T. nebyl s to, by potvrdil, že obžalovaný onoho vyzvání neuposlechl. Zmateční stížnost státního zastupitelství namítá, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., právem, že tento výrok rozsudkový zakládá se na mylném právním posouzení věci. V rozsudku připomíná se opět, že vyzvání četnictva k rozchodu bylo na konec vyhověno, o obžalovaném samotném pak se uvádí, že s davem z náměstí jen pozvolna ustupoval. Dlužno proto za to míti, že rozsudek také, pokud zdůrazňuje onen svědecký údaj Jakuba T-a, dle

něhož svědek není s to, by potvrdil, že obžalovaný vyzvání neuposlechl, vychází z názoru, že obžalovaný povinnosti, uložené mu předpisem Šu 283 tr. zák., vyhověl již tím, že vyzvání v ů b e c uposlechl. V rozhodovacích důvodech se připouští, že obžalovaný na výzvu četnictva přímo z náměstí nespěchal. Zmateční stížnost označuje tento právní názor nalézacího soudu právem jako mylný vzhledem k tomu, že zákon vyžaduje okamžité, neprodlené uposlechnutí výzvy, jakmile k ní došlo, tak že uposlechnutí váhavé, nikoli okamžité, jest na rovní neuposlechnutí ve smyslu Šu 283 tr. zák. Stížnost dovozuje případně, že by policejní opatření, o něž jde, a jeho ochraně sloužící trestní ustanovení Šu 283 tr. zák. pozbylo vší účinnosti, kdyby počátečnou neposlušnost mělo omlouvatí pozdější uposlechnutí výzvy, nebo kdyby mělo býti ponecháno libovůli toho, jemuž se výzvy dostalo, by si chvíli, ve kterou se chce vzdáliti, určoval sám dle svého vlastního dobrého zdání. Pouze ten vyhovuje výzvě k rozchodu, kdo se na výzvu od davu ihned oddělí a se z místa shromáždění bez váhání vzdálí. Nestačí proto ani v tomto případě, že dav, v němž byl obžalovaný, dle rozsudkového zjištění na konec výzvy uposlechl, to tím méně, když obžalovaný sám ustupoval z místa shromáždění jen pozvolna, tudíž zřejmě nikoli okamžitě, nýbrž jen váhavě. Zdůrazniti dlužno, že rozsudková zjištění nenásvědčují nikterak domněnce, že obžalovanému nebylo možno, výzvy uposlechnouti neprodleně; svědecký údaj Jakuba T-a, uvedený i v rozhodovacích důvodech, dle něhož obžalovaný by měl možnost, se ze shromáždění davu vzdáliti, kdyby byl měl dobrou vůli, nasvědčuje pravému opaku. Zmateční stížnost poukazuje dále případně ku zjištění samotného rozsudku, dle něhož lidé, a to, jak ze souvislosti patrné, zcela nepochybně lidé z onoho davu, jemuž platila výzva četnictva a v němž byl i obžalovaný, byli do různých ulic z a t l a č e n i, neboť z tohoto zjevu dlužno souditi, že výzvy k odchodu nebylo uposlechnuto za takových okolností, by skutková podstata přečinu shluknutí byla vyloučena. V rozhodovacích důvodech zdůrazňuje se dále svědecká výpověď Jakuba T-a, dle níž svědek neměl dojmu, že obžalovaný se chtěl chovati vzpurně proti onomu rozkazu četnictva, a dle níž obžalovaný nebyl mezi těmi, kdož se vzpírali, při čemž svědek nepotvrdil o obžalovaném ani, že rozkazu četnictva oponoval, ani, že čekal, až bude osobně vyzván, aby se vzdálil. Zmateční stížnost právem označuje také hleďsko rozsudkem takto zaujaté, jako právně mylné. Uváží-li se, že již ten, kdo se při zdráhání, uposlechnouti výzvy k rozchodu dle Šu 283 tr. zák., pustí s úředníkem nebo stráží do pouhé vády nebo hádky, trestá se dle přísnějšího ustanovení Šu 284 tr. zák., dlužno označiti především jako nemyslitelné, by se ke skutkové podstatě přečinu dle Šu 283 tr. zák. vyžadovalo počínání vzpurné. Stačí pouhé neuposlechnutí, nesejde tudíž na tom, zda pachatel výzvě k rozchodu ještě mimo to ať již slovy nebo jiným způsobem se vzpírá, jí oponuje. Dále mluví § 283 tr. zák. výslovně o výzvě d a v u k rozchodu, je tudíž pro posouzení otázky zavinění obžalovaného nerozhodnou i okolnost, že snad čekal, až bude osobně vyzván, aby se vzdálil.

Rozsudek zjišťuje o obžalovaném dále, že se později opět objevil na náměstí a že se rovněž tam přítomného vrchního strážmistra T-a

tázal: »Kdo má právo mi zakazovati, abych přišel z Dolní M. do R.?«, a že se na odpověď T-ovu, že nikdo, tázal dále: »Kdo má právo mi zakazovati, bych se tu pohyboval?« Tyto výroky obžalovaného nepodřadil nalézací soud skutkové podstatě přestupku dle §u 312 tr. zák. dle rozhodovacích důvodů proto, že svědeckou výpověď T-ovou není prokázán urážlivý úmysl obžalovaného. Zmateční stížnost také tomuto výroku rozsudkovému odporuje, vytýkajíc mu s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. opět mylné právní posouzení věci. Stížnost správně namítá, že se ke skutkové podstatě přestupku dle §u 312 tr. zák. urážlivý úmysl nevyžaduje, nýbrž že stačí pachatelovo vědomí, že svým jednáním zlehčuje veřejnou autoritu, kterou představuje napadená osoba. Tomuto právnímu hledisku zmateční stížnosti dlužno přisvědčiti, neboť předmětem ochrany dle §u 312 tr. zák. není soukromá čest napadeného, nýbrž veřejná autorita, jím representovaná. Nevyžaduje proto § 312 tr. zák. ani urážky, která by dosahovala právě intensity slovních urážek, uvedených v dvanácté hlavě druhého dílu trestního zákona, ani přímého úmyslu urážlivého. Neodnímá tudíž zjištěným výrokům obžalovaného povahy urážky vrchnostenské osoby a nevyklučuje jeho vědomí, že výroky těmi zlehčuje veřejnou autoritu napadeného ani skutečnost, zdůrazňovaná v rozhodovacích důvodech, že totiž rozmluva měla ráz přátelský, a že obžalovaný žádal T-a jen o vysvětlení. Vůči tomu zmateční stížnost případně poukazuje jednak na zodpovídání se obžalovaného, zaznamenané i v rozsudkových důvodech, dle něhož obžalovaný vrátil se na náměstí proto, že se mezitím dověděl, že vrchní strážmistr se vyjádřil: »Co pak má Sch. (obžalovaný) sem tam co hledati« a že se nad tím rozhněval, jednak na skutečnost, zjištěnou i rozsudkem, že se T. obával, že by pro onu rozmluvu mohlo dojít k novému shluku, že proto nechal obžalovaného státi a se vzdálil. Tyto skutečnosti nenasvědčují zajisté nikterak správnosti rozsudkového závěru, že šlo o pouhý přátelský rozhovor, a že obžalovaný jen žádal T-a o vysvětlení.

Čís. 1273.

Pojem smilstva proti přírodě (§ 129 I. písm. b) tr. zák.) není obmezen jen na úkony podobné souloži, nýbrž vztahuje se na každé zneužití těla jiné osoby téhož pohlaví, sloužící smyslnosti a překračující meze mravu a slušnosti.

Ke skutkové podstatě přestupku dle §u 516 tr. zák. se nevyžaduje, by veřejné pohoršení bylo skutečně vzbuzeno. Stačí způsobilost jednání ke vzbuzení veřejného pohoršení.

(Rozh. ze dne 28. září 1923, Kr II 778/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 14. října 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §u 129 I. b) tr. zák. a přestupkem podle §u 516 tr. zák.